

En toch: geloof, hoop en liefde

Ons jaarthema voor het nieuwe seizoen is indirect ontleend aan een eeuwenoude liefdesbrief. Zo zou je de eerste brief van Paulus aan de gemeente in Korinthe kunnen noemen. Het is rond het jaar 55 – op dat moment verblijft Paulus in Efeze – dat hij verhalen hoort over onenigheid en tweespalt in de gemeenschap in Korinthe. Enkele jaren daarvoor was hij er zelf geweest. Hij woonde in bij Aquila en Priscilla, werkte mee in de werkplaats als leerbewerker en fungeerde als spin in het web, vraagbaak en inspirator voor de kleine gemeenschap die in de werkplaats bijeenkwam. Mensen die hij heel goed kende. Het moet hem aan zijn hart gegaan zijn dat er ruzie was ontstaan in die gemeenschap.

De brief heeft dus een heel concrete aanleiding en gaat over een heel concrete situatie. Paulus is teleurgesteld. Groepjes mensen zijn tegenover elkaar komen te staan terwijl de gemeenschap van Christus juist eenheid zou moeten voorstaan. Niet eenvormigheid, maar eenheid in verscheidenheid. Paulus schrijft zijn brief om de mensen terecht te wijzen, maar hij begint liefdevol:

‘Aan de gemeente van God in Korinte, geheiligd in Christus Jezus en geroepen om Gods heiligen te zijn (...). Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus. Ik dank mijn God altijd voor u, omdat Hij u in Christus Jezus zijn genade heeft geschonken’ (1 Korintiërs 1: 2-4, NBV21). Wat er ook aan de hand is in Korinthe, het begint met Paulus’ diepe verbondenheid met de mensen.

Liefdesbrief

Als Paulus later in de brief fel van leer trekt, is dat omdat hij van deze mensen houdt. Hij wil ze de goede weg op helpen. In deze brief staan allerlei praktische aanwijzingen.

Bijvoorbeeld over eerlijk delen bij gezamenlijke maaltijden (dat gebeurt niet!). Daarbij komen we letterlijk de woorden tegen die wij nog altijd bij elke avondmaalsviering horen (1 Korintiërs 11: 25-26). Die mooie woorden hebben we dus te danken aan een misstand, schrijft Alex van Lichten.¹ Zo kan het gebeuren dat er uit een conflict iets goeds

voortkomt, concludeert hij. Mits het goed wordt uitgesproken natuurlijk.

Na de woorden over eerlijk delen bij de maaltijd, vervolgt Paulus over eenheid in verscheidenheid, met de bekende beeldspraak over het lichaam en de delen. Een oog kan niet horen en een oor kan niet ruiken. Alle verschillen zijn nodig. Ook dat is een les die in onze tijd nog altijd actueel is.

Loflied

Pas na al deze lessen volgt het fragment dat wij kennen als het ‘loflied op de liefde’. Al die adviezen uit de vorige hoofdstukken kan je als droge stof doorlezen, maar zonder de liefde blijft het droge stof. De gemeenschap in Korinthe wordt pas echt lichaam van Christus als de mensen zijn aangeraakt door Gods liefde. Paulus kent de Schriften. De opdracht in Leviticus 18 om je naaste lief te hebben, Psalm 103 waarin God naar voren komt als liefdevol, genadig, geduldig en trouw. En nog veel meer teksten. Al die beelden van Gods liefde inspireren Paulus tot zijn loflied. Zonder liefde ben je nergens... De liefde zal nooit vergaan, is sterker dan de dood. Voor ons mensen in onze wereld, waar naast liefde ook liefdeloosheid bestaat, is dat niet altijd te begrijpen. Dit is wat blijft, zo besluit Paulus zijn loflied: geloof, hoop en liefde, deze drie. Maar de grootste daarvan is de liefde.

Verantwoordelijkheid

Ons jaarthema is ook enigszins geïnspireerd

Colofon

Het wijkblad 'Samenklank' is een uitgave van de protestantse wijkgemeente Den Haag-Zuidwest en verschijnt negen keer per jaar met voor de maanden mei/juni, juli/augustus en december/januari een dubbelnummer.

Redactie

Loek Alting, Christiaan Scheen, Jantine Wignand, Hans Willems

Basisontwerp: Jan Capel (BVD Buro voor design)

Opmaak: Frits van Gaans (FVG Drukkerij)

Abonnementen

Voor kalenderjaar 2026 bedraagt de abonnementsprijs € 20,00. Het blad wordt samen met het blad 'Kerk in Den Haag' thuisbezorgd. Een abonnement via mail behoort ook tot de mogelijkheden. Hiervoor betaalt u € 10,00 per jaar. Buiten de wijk Den Haag-Zuidwest is het blad ook per post te verkrijgen. De kosten hiervoor bedragen € 58,00, zonder Kerk in Den Haag. Hiervoor is een afzonderlijk postabonnement beschikbaar. Tussentijds abonneren is altijd mogelijk; u betaalt dan naar rato van de nog te verschijnen nummers. Geen restitutie bij tussentijdse beëindiging van het abonnement.

Abonnementsadministratie

Voor nieuwe abonnementen, adreswijzigingen, opzeggingen: Jantine Wignand, Karperdaal 67 - 2553 PB Den Haag, abonnementen@denhaag-zuidwest.nl, 070-3972495.

Bezorging

Voor vragen over bezorging: Joost van Aken, 070-3911447 (rondom Abdijkerk); Martien Brooshooft, 070-3681144 (rondom Bosbeskapel) en Marianne de Haan, 06-13699861 (rondom Shalomkerk).

Financiën

Penningmeester: René Denie, 070-3214112
Bankrekening: NL28 INGB 0003 7162 65
(t.n.v. Samenklank, Den Haag)

Kopij

Kopij voor het volgende nummer dient uiterlijk **donderdag 10 september om 10.00 uur** binnen te zijn op kopij@denhaag-zuidwest.nl. De redactie behoudt zich het recht voor kopij in te korten en/of aan te passen.

Schriftlezingen

Het oecumenisch leesrooster voor de zondagen in september:

06 september

Ezechiël 33: 7-11; Romeinen 12: 9-21; Matteüs 18: 5-20

13 september

Exodus 32: 7-14; Romeinen 14: 5b-12; Matteüs 18: 21-35

20 september

Jona 3: 10 - 4: 11; Filippienzen 1: 21-27; Matteüs 20: 1-16

27 september

Ezechiël 18: 1-4 en 25-32; Filippienzen 2: 1-13; Matteüs 21: 23-32

op het boek *Geloof in vrede: Gedachten over geloof, geweld en vrede* van Joris Vercammen.² Vercammen verwijst onder meer naar de Amerikaanse theoloog en pacifist Thomas Merton, die vrede een religieuze verantwoordelijkheid noemde. Anders dan Merton onderkent Vercammen dat geweld soms nodig is om erger te voorkomen. Een noodzakelijk kwaad, maar nog altijd een kwaad. Als het al nodig is om je voor te bereiden op oorlog, vergeet dan niet om je ook voor te bereiden op vrede. Hoe ernstig de situatie ook kan zijn, zonder hoop op vrede zijn we nergens. Zo zouden we hoop – én geloof of vertrouwen én liefde – ook een religieuze verantwoordelijkheid kunnen noemen.

Geloof, hoop en liefde

Ooit kwam ik een gedicht tegen over geloof, hoop en liefde dat eindigde met de tekst: 'Maar de grootste daarvan is de hoop!' Helaas heb ik dat gedicht later niet meer terug kunnen vinden. Geloof, hoop en liefde zijn alle drie groots en vooral in combinatie. Geloof is verwant aan vertrouwen. In het Grieks, de taal waarin Paulus schrijft, is er één woord voor beide begrippen: *pistis*. Vertrouwen is wat we nodig hebben als gemeenschap: vertrouwen in elkaar, vertrouwen in God en vertrouwen in de toekomst. Ondanks alle oorlogen, klimaatverandering, machtsmisbruik, bosbranden, droogte, onenigheid, armoede, ziekten en noem maar op. In de barre tijden waar we nu in leven is een flinke portie hoop nodig om te blijven vertrouwen. Hoop tegen beter weten in. Hoop dat medemenselijkheid uiteindelijk sterker zal zijn dan haat. Dat lukt niet zonder liefde: liefde voor onze medemens, voor onze omgeving, voor onze

gemeenschap, voor God, voor onze aarde en voor alles wat daarop leeft. En toch: geloof, hoop en liefde.

Engelen

Aan wie zou Paulus zijn liefdesbrief in onze tijd schrijven? Er zijn heel wat plaatsen te bedenken waar tweespalt en onenigheid mensen uit elkaar drijven. Eind juli hoorden we berichten over het dorp Engelen bij Den Bosch, waar extremisten ramen en muren hadden beklad van mensen die vóór de opvang van vluchtelingen zouden zijn, of er in elk geval neutraal tegenover staan. Ergens in mijn hoofd ontstond er kortsluiting: hoe kan in een dorp met zo'n prachtige naam als Engelen zo iets onverdraagzaams gebeuren? Het bleek te gaan om een poster van Vluchtelingenwerk met de tekst 'Samen Leven' in combinatie met een hart dat wordt omvat door twee handen in twee verschillende kleuren. Zo'n zelfde poster heb ik ook voor mijn raam aan de Bosbesstraat hangen. Paulus zou de bekladdingen en vernielingen in de scherpst mogelijke bewoordingen verwerpen. Tegelijkertijd zou hij misschien oproepen tot begrip. Niet alleen voor mensen op de vlucht, maar ook voor mensen die bang zijn voor het onbekende. Samen leven is gebaat bij onderling vertrouwen, bij geloof dat de ander waardevol is, bij hoop dat we er samen uit kunnen komen en vooral bij liefde voor onze medemens.

ds. Sara Dondorp

¹ Alex van Lichten, *Intussen is het ook weer droog geworden: De hele Bijbel in zestig pauzenummers*, Skandalon, 2011, p. 446

² Joris Vercammen, *Geloof in vrede: Gedachten over geloof, geweld en vrede*, Uitgeverij Zilt, 2025

Zijn met – God in relatie

In Buurt-en-kerkhuis Shalom komt de Eeuwige bijna dagelijks ter sprake of wordt God vaak door mensen benoemd of gezocht voor genezing, bijstand, hoop, om een veilige reis, als dank, etc. Op de een of andere manier zie en ervaar ik in het contact met mensen in het buurt-en-kerkhuis levenskracht, liefde, verbinding, kortom... iets van God.

Dit bracht me bij het voorstel om te onderzoeken welke dragende thema's er zijn in het geleefde geloof van bezoekers en vrijwilligers van ons buurt-en-kerkhuis en om te onderzoeken of het delen van geloof onze gemeenschap kan verdiepen. Inmiddels ben ik bijna anderhalf jaar bezig en het is fijn dat de dagelijkse gesprekken over, en de ervaringen met, geloof en kerk een legitiem en belangrijk deel van mijn werk in het buurt-en-kerkhuis zijn geworden.

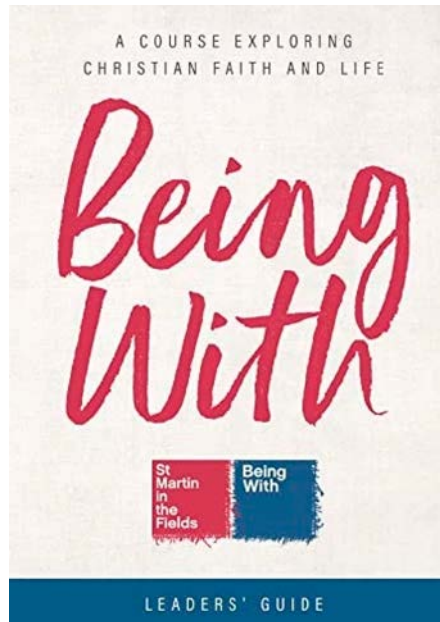
Samuel Wells

In het kader van het landelijke onderzoek Toekomstgericht kerk-zijn, waar het onderzoek naar Geleefd Geloof deel van uitmaakt, was ik vorig jaar juni bij een lezing van Samuel Wells. Deze theoloog en ethicus is sinds 2012 vicaris van de beroemde St Martin-in-the-Fieldskerk in het centrum van Londen. Zijn lezing in Utrecht biedt veel aanknopingspunten voor het werk in het buurt-en-kerkhuis en voor mijn onderzoek omdat hij diaconale, missiologische, ethische, antropologische en theologische inzichten integreert.

Vorig jaar verscheen een boekje van zijn hand getiteld *Being with: Exploring Life and Faith Together*. Het is een handleiding bij een introductiecursus in het christelijk geloof, maar anders dan in andere introducties (bijvoorbeeld de bekende Alphacursussen) ligt de focus niet op het uitleggen van dogma's en leerstellingen via Bijbelstudie, en ook niet op argumenten om het bestaan van God te bewijzen. In de cursus *Being with* draait het om het met elkaar opdelven en verdiepen van ervaringen van hoe God in ons leven aanwezig is.

Isolement

Wells motiveert zijn insteek in *Being with* met een analyse van wat wordt gezien als het grootste probleem van mensen in de huidige tijd: de mens en de menselijke wereld zijn beperkt en begrensd en we

moeten investeren om die beperkingen op te heffen. Maar het fundamentele menselijke probleem is volgens Wells isolement; onze vervreemding en ons alleen-staan ten opzichte van onszelf, elkaar en God. Door steeds te proberen onze beperkingen op te heffen, negeren we ons echte probleem. Sterker nog, ons isolement wordt erdoor bevorderd; door meer wereldwijde contacten en de sociale media, hebben we minder echte relatie met elkaar.

Vervolgens onderscheidt Wells vier manieren om met menselijke problemen (bijvoorbeeld mensen die leven in armoede, zoals wij doen in Buurt-en-kerkhuis Shalom) om te gaan:

Onze relaties kunnen we vormgeven als:

1. Werken voor mensen in armoede. 2. Werken met mensen in armoede. 3. Er zijn voor mensen in armoede. 4. Zijn met mensen in armoede.

Het werken voor mensen in armoede en het er zijn voor mensen in armoede, dragen het risico in zich dat het isolement van de mensen in armoede blijft bestaan of groter wordt.

Wells benadrukt daarom dat *being with* (zijn met) de belangrijkste benadering van onze menselijke problematiek is. De relatie is dan niet instrumenteel en ook niet gefocust op het teweegbrengen van een bepaalde verandering. In zijn met gaat om het genieten van de relatie (*enjoying relationship for its own sake*).

Hij presenteert vervolgens acht dimensies van zijn met, die deze relaties nog verder kwalificeren, waaronder (ik noem er hier

vier): het met aandacht (1) en lieflijk (2) aanwezig zijn, verwondering toelaten over elke unieke mens (3), en ook verrassing/mysterie (4) toelaten: je herkent en ontdekt rijkdom of volheid in de ander.

Zijn met God

Samuel Wells onderbouwt zijn visie op het fundamentele menselijke probleem van isolement en zijn nadruk op het zijn met/in relatie, ook theologisch. De bovengenoemde dimensies van zijn met zijn geworteld in de Triniteit. God is relatie in de verhouding van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Centraal staat de gedachte dat het Gods grootste verlangen is om bij ons (*being with*) te zijn in Jezus en dat dit zijn bij/met ook het fundamentele verlangen en de bestemming van ons mensen is. Jezus breidt de goddelijke kwaliteit van het zijn met uit naar de mensheid. Jezus laat ons zien wat het betekent om met anderen te zijn. In de eerste dertig levensjaren van Jezus zien we het ware karakter van God: *being with*. Deze visie heeft belangrijke theologische consequenties: Jezus is niet gekomen om een probleem, namelijk onze zondeval, op te lossen. Dat zou betekenen dat Jezus in de wereld is gekomen om voor ons en onze verlossing te werken. Wells benadrukt dat het verhaal van Jezus begint vóór de schepping in het hart van de Drie-ene God. Daarnaast is er de overtuiging dat door de Heilige Geest wij in staat zijn om altijd met God te zijn. Wij mensen hebben al een schat aan kennis en ervaring van waarheid, schoonheid en goedheid, die wijzen op Gods aanwezigheid in ons leven en in onze alledaagse ervaringen. Het gaat er vooral om dat wij de verschillende dimensies van Gods aanwezigheid in ons leven ontdekken en dat we voluit leren leven met God, met onszelf, met elkaar en met de schepping.

Misschien vindt u deze nadruk op God die met ons wil zijn, te vaag of niet christelijk genoeg. Zelf vind ik het fascinerend, vooral omdat het haakt aan wat we ervaren in de praktijk van ons buurt-en-kerkhuis. Wellicht kunnen we een cursus *Being with* organiseren in het komende seizoen en de waarde van deze benadering samen ontdekken.

ds. Heleen Joziassse

Vierplek Shalomkerk

Afscheid en welkom

Toen op zondag 29 maart voor aanvang van de dienst werd meegedeeld dat Sandra den Hollander uit de Shalomkerk ging vertrekken, steeg er een gemompel van verbazing op. Maar het feit bleef: Sandra gaat ons na zes jaar verlaten. Dat deed ons echt wel verdriet, want in die zes jaar hadden wij haar

echt weten te waarderen en was ze een van ons. Toch wilden we haar besluit respecteren en gunnen we haar van harte een nieuwe start bij de Abdijkerk. Uiteindelijk behoren we allen tot dezelfde gemeente Den Haag-Zuidwest en zullen we elkaar nog regelmatig ontmoeten.

Op 21 juni ging Sandra voor in de dienst; na die dienst nam zij afscheid. In de verkondiging kwam regelmatig de tekst 'wees niet bang' voor. Best moeilijk om dat te bevatten want we hadden al geen predikant meer en nu, door het vertrek van Sandra, zaten wij ook nog eens zonder kerkelijk werker. Toch blijkt dat het waar is als men weleens zegt: 'Waar God een deur sluit, opent Hij elders een venster.' Dit bleek weer eens toen we hoorden dat ds. Yvonne Schoonhoven bereid was om twee dagen bij ons in de Shalomkerk te werken. Die kans hebben we met beide handen aangegrepen. We zijn dan ook dankbaar dat Yvonne per 1 september onze predikant is. Het bijzondere is, dat de dag voordat Yvonne op 28 juni onze voorganger zou zijn, bekend werd dat het nu officieel aan de gemeente mocht worden meegedeeld. Deze afkondiging werd dan ook met applaus ontvangen.

Wij wensen zowel Sandra als Yvonne veel voldoening en Gods zegen bij hun werk-

zaamheden en danken in het bijzonder Sandra voor de afgelopen zes jaar waarin zij voortdurend haar inzet heeft getoond. Dit werd nog eens onderstreept door de woorden van Ben Damen waarbij Wil Groeneveld haar een mooi boeket bloemen gaf.

Suze Mulder-Brune

Op pagina 11 leest u meer over ds. Yvonne Schoonhoven.

Startzondag 20 september

Een voorbereidingsgroep is al druk bezig met het organiseren van de jaarlijkse Startzondag. Dit jaar vindt deze plaats op zondag 20 september. Gemeenteleden van de Shalomkerk en deelnemers van Buurt-en-kerkhuis Shalom organiseren de Startzondag gezamenlijk.

Het thema is: 'Zien en gezien worden – in geloof, hoop en liefde'. Dit thema zal te her-

In memoriam – Willem Jacob Eckhardt

Op zondag 21 juni is Wim Eckhardt overleden, in de leeftijd van 83 jaar. Hij trouwde met Janneke van Vulpen; ze waren 59 jaar getrouwd. Samen kregen ze drie zonen. Wim volgde de ambachtsschool en werd onderhoudsschilder bij Parnassia; later werkte hij bij de huisdrukkerij. Hij is nog vele jaren koster geweest bij Parnassia. Dat was een erebaan voor hem. Zijn hobby's waren de techniek van computers en fotografie. Hij genoot van de vakanties in Zoutelande. De laatste twee jaar woonde hij in verband met ziekte in verpleeghuis Nolenshaghe. Zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen herinneren zich hem als een liefdevolle man en vader. In de dankdienst voor zijn leven lazen we de eerste twee verzen van Psalm 139.

Sandra den Hollander

In memoriam – Martinus van der Zwan

Op zondag 5 juli overleed Martin van der Zwan, in de leeftijd van 87 jaar. Hij trouwde met Sietske Bramsen; samen brachten ze twee kinderen groot. Ze waren zestig jaar getrouwd. Op jonge leeftijd ging Martin werken bij de HTM; gedurende veertig jaar kon hij zich daar ontwikkelen. Hij hield ervan om het leven te vieren.

Jarenlang was hij actief als diaken voor de Shalomkerk. Koken was zijn hobby en daar hebben veel mensen van genoten in de gemeente. Hij woonde de laatste zes jaar in woonzorgcentrum Hoge Veld. In de dankdienst voor zijn leven klonken de woorden van zijn trouwtekst, Prediker 4: 9-12. Zijn kinderen herinneren zich hem als een liefdevolle en zorgzame vader, trotse opa en overgrootvader.

Sandra den Hollander

In memoriam – Willem Johannes Vink

Op zondag 26 juli overleed Wim Vink, in de leeftijd van 83 jaar. Hij woonde vijftig jaar aan de Renswoudelaan, samen met zijn vrouw Janny, die in 2009 overleed. We kenden Wim als trouw kerkganger in de Thomaskerk en de Shalomkerk. Toen zijn gezondheid minder werd de laatste jaren, werd Wim opgenomen in woonzorgcentrum Uitzicht aan de Zonnebloemstraat. We namen afscheid van Wim op 31 juli in de aula van Nieuw Eykenduynen. Met velen begeleidden we hem naar zijn laatste rustplaats in het familiegraf. Bidden wij om Gods nabijheid voor zijn zoon Pieter en dochter Dineke met hun partners en voor allen die Wim zullen missen.

Wil Ouburg

kennen zijn in de viering, de liederen, het lezen van Marcus 8: 22-26 (over de genezing van een blinde) en verschillende workshops. Wanneer voel jij je gezien? Hoe kijk jij naar andere mensen en naar de wereld om je heen? Wat betekent het om (niet) gezien te worden? We geloven dat God ons ziet. Waar

zien wij God? Als afsluiting eten we gezellig samen!
Het programma ziet er globaal als volgt uit:
09.30-10.00 uur Inloop met koffie en thee
10.00-10.20 uur Welkom en begroeting, uitleg over het thema en de workshops

10.20-10.50 uur Workshops
11.00-11.40 uur Viering in de kerkzaal
11.40-13.00 uur Samen eten en drinken
Houd de Zondagsbrief in de gaten voor meer gedetailleerde informatie.

ds. Yvonne Schoonhoven

Leerzaam en waardevol

Sinds bijna een jaar werk ik bij Kies! Voedselbankwinkel op dinsdag in de tweede kamer, bij de afdeling droge kruidenierswaren. Dit werk is elke week weer anders. Soms kunnen we de klanten iets extra's aanbieden, de andere keer niet. Gedurende de middag stel ik de klanten op hun gemak door ze complimentjes te geven en/of even te vragen hoe het met ze gaat. De antwoorden zijn niet altijd even positief, maar het geeft me voldoening om een luisterend oor te bieden. Als iemand met een glimlach de deur uitgaat, voelt het werk compleet. Aan het einde van de dag ga ik met een goed gevoel naar huis. Het is ook fijn om te horen wanneer klanten blij zijn om mij weer te zien. Het vergroot mijn zelfvertrouwen en plezier in mijn werk. Vrijwilligerswerk bij Kies! Voedselbankwinkel heeft mijn horizon verbreed. Het is fascinerend om te ontdekken hoe deze kant van de maatschappij functioneert. Wat mij vooral aanspreekt, is de diversiteit aan culturele achtergronden die ik wekelijks tegenkom.

Onlangs heb ik via Stek een cursus gevolgd over 'stress-sensitief werken'. Het doel van deze cursus is om inzicht te krijgen in de situatie van klanten en hoe je als vrijwilliger een prettige ervaring voor hen kunt creëren. Ook leer je zelf kalm te blijven in moeilijke situaties. De afbeelding van de volle vrachtwagen met stressfactoren waar klanten mee te maken hebben, is me bijgebleven. Het is niet alleen een waardevolle aanvulling op mijn CV, maar ik kon de geleerde kennis ook direct toepassen na de cursus. Mijn vrijwilligerswerk bij Kies! betekent dus heel veel voor me op een positieve manier. Ik ben dankbaar dat ik dit kan doen; het is een leerzame en waardevolle ervaring.

Laura Guttenberg

Buurt-en-kerkhuishnieuwtjes

Coaches bij Kies!

Bent u op zoek naar leerzaam en waardevol vrijwilligerswerk? We zoeken mensen die een dagdeel per week als laagdrempelige coach klanten van Kies! Voedselbankwinkel welkom heten en gesprekken voeren. Meld u aan bij pweidmann@stekdenhaag.nl.

Zuiderparkzomerconcert

Op zondag 30 augustus, 20.00-21.15 uur, is er weer het traditionele Zuiderparkzomerconcert van het Residentie Orkest. Voor onze vrijwilligers hebben we (een beperkt aantal) vrijkaarten.

Startzondag

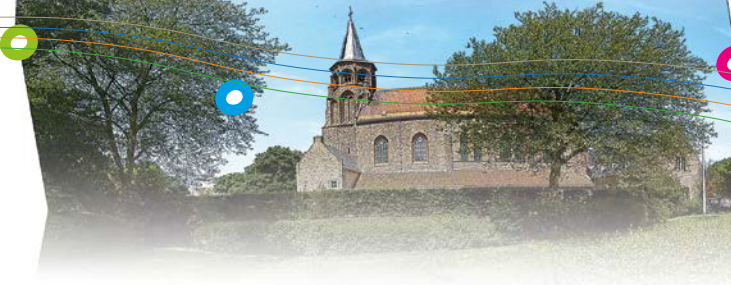
We zijn druk bezig met het voorbereiden van de Startzondag op 20 september, waarover u op pagina 4 meer kunt lezen. Het belooft weer een mooie morgen te worden met ontmoeting en veel verschillende workshops. Welkom!

Uitje kinderen Kies!

Zaterdag 1 augustus zijn we met veertig kinderen en hun begeleiders en een aantal vrijwilligers naar Drievliet gegaan. Het was een fantastische dag!

Vierplek **Abdijkerk**

Bevestiging Sandra den Hollander

Tijdens een feestelijke dienst op zondag 28 juni werd Sandra den Hollander bevestigd als kerkelijk werker in de Abdijkerk. Bij de bevestiging trok ze haar witte albe aan. En na afloop ontving ze een welkomstgeschenk van de kinderen van The Moon en jongeren van The Sun.

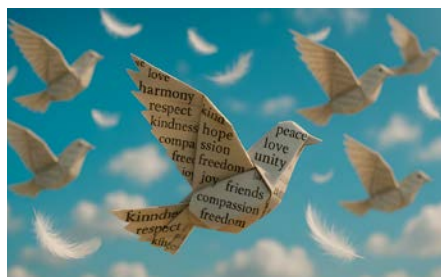
Startzondag – Een nieuw begin vol geloof, hoop en liefde

Na de zomer breekt er altijd weer een bijzonder moment aan. De koffers zijn uitgepakt, het gewone ritme keert langzaam terug en ook in de Abdijkerk begint een nieuw seizoen. Op zondag 20 september willen we dat samen vieren tijdens onze Startzondag. Niet alleen als de eerste zondag van een nieuw kerkelijk seizoen, maar ook als een dag waarop we opnieuw ontdekken dat we samen gemeente mogen zijn.

Ons jaarthema is 'En toch: geloof, hoop en liefde'. Drie woorden die al eeuwenlang mensen moed geven. Drie woorden die juist in een wereld vol onzekerheid verrassend actueel zijn. Dit jaar willen we samen ontdekken wat het betekent om vanuit ge-

loof te leven, hoop vast te houden en liefde zichtbaar te maken – in de kerk, thuis, op het werk en in onze stad.

Tijdens de kerkdienst luisteren we naar het bekende verhaal van de Emmaüsgangers uit Lucas 24. Twee mensen lopen teleurgesteld naar huis. Hun verwachtingen zijn stukgelopen en de toekomst lijkt leeg. Maar onderweg blijkt dat zij niet alleen zijn. Zonder dat ze het direct beseffen loopt Jezus met hen mee. Het is een verhaal over herkenning, over nieuwe hoop en over de ontdekking dat God vaak dichterbij is dan wij denken. Misschien herkennen we daar allemaal wel iets van. Ook wij beginnen een nieuw seizoen met onze eigen verwachtingen, vragen en dromen. Sommigen kijken uit naar alles wat komt, anderen dragen zorgen met zich mee. Juist daarom is Startzondag veel meer dan een opening van de agenda. Het is een uitnodiging om opnieuw samen op weg te gaan, in het vertrouwen dat Christus ook vandaag met ons meeloopt.

Na de kerkdienst gaat de dag verder. We hebben een gevarieerd programma voorbereid waarbij ontmoeting centraal staat. Er is ruimte om iets nieuws te ontdekken, creatief bezig te zijn, met elkaar in gesprek te gaan of juist even stil te worden. Jong en oud zullen daarbij samen optrekken, want een gemeente groeit wanneer generaties elkaar ontmoeten en van elkaar leren. We willen nog niet alles verklappen, maar we

beloven dat er voor iedereen iets te beleven valt.

Natuurlijk sluiten we de dag af zoals dat in een gemeente hoort: samen aan tafel. Want juist rondom een maaltijd ontstaan vaak de mooiste gesprekken. Nieuwe mensen leren elkaar kennen, oude bekenden praten bij en er wordt gelachen, geluisterd en gedeeld. Zo hopen we dat deze dag niet alleen een mooie start van het seizoen wordt, maar ook een moment waarop nieuwe verbindingen ontstaan.

In de komende nieuwsbrieven zullen we meer vertellen over de verschillende activiteiten. Voor sommige onderdelen zal het aantal plaatsen beperkt zijn, dus houd de informatie goed in de gaten zodat je je tijdig kunt aanmelden. Zet zondag 20 september daarom alvast met een dikke cirkel in je agenda. Nodig gerust iemand uit om mee te komen. Of je nu al jarenlang deel uitmaakt van de Abdijkerk of pas nieuwsgierig bent geworden: je bent van harte welkom. Laten we samen een nieuw seizoen beginnen. Met open handen. Met open harten. En bovenal met het vertrouwen dat, net als op de weg naar Emmaüs, Christus met ons meeloopt. En toch: geloof, hoop en liefde.

ds. Jacques Steenkamp

Choral Evensong

Zaterdag 5 september is er weer een Choral Evensong. Zoals gebruikelijk met medewerking van Gijsbert Kok op het orgel. De Cantorij de Vier Evangelisten verzorgt de liederen. En natuurlijk mogen de aanwezigen ook een aantal keer meezingen. Komt u ook? Zaterdag 5 september om 19.00 uur in de O.L.V. Hemelvaartkerk, Loosduinse Hoofdstraat 4.

In memoriam – Johanna Cuny-Verheij

Op zaterdag 18 juli is overleden, in de leeftijd van 81 jaar, Joke Cuny-Verheij. Ze woonde dertig jaar met haar man aan de Dedemsvaartweg; een jaar geleden gingen ze in Loosduinen wonen. Joke trouwde met André Cuny en samen brachten ze twee kinderen groot. Ze waren 62 jaar getrouwd. Met liefde en dankbaarheid hebben we afscheid genomen van een zorgzame vrouw.

Met haar warmte, oprechte belangstelling en verbindende kracht bracht zij mensen samen. Haar echtgenoot, kinderen en kleinkinderen herinneren zich haar als een liefdevolle vrouw, moeder en oma. In de afscheidsdienst klonken ook de woorden van haar trouwtekst, Psalm 23: De Heer is mijn herder.

Sandra den Hollander

Boekenmarkt en orgelbespelingen op Monumentendag

Op zaterdag 12 september is de Abdijkerk vanaf 10.00 uur open voor bezichtiging. In de gemeentenzaal is er tot 16.00 uur een boekenmarkt, waar talloze bijzondere boeken voor een klein prijsje te koop zijn. En alleen deze dag geldt (op alle boeken): 2 + 1 gratis. Daarnaast is er ook een beperkt aanbod lp's, cd's en puzzels. De opbrengst van de boekenmarkt is voor de Arie Molenkamp Stichting.

In de kerkzaal is er ieder uur (11.00-12.00-13.00-14.00 uur) een orgelbespeling door Vincent Hildebrandt. Om 15.30 uur wordt de dag afgesloten met een slotconcert door Gijsbert Kok. De organisten zijn groot op de wand van de kerk te zien, zodat u hun spel van dichtbij kunt volgen. Meer informatie over de orgelbespelingen vindt u op www.abdijkerk.info.

Jantine Wignand en Vincent Hildebrandt

Maaltijd Met Motto

De eerste Maaltijd Met Motto na de zomer is op zondag 27 september. Onder leiding van ds. Jacques Steenkamp gaan we in gesprek over het jaarthema 'En toch: geloof, hoop en liefde'. Natuurlijk is er ook weer lekker eten. Eet u mee? We beginnen om 18.00 uur en ronden rond 20.00 uur af. Richtprijs voor de maaltijd (twee gangen en koffie/thee) is € 5,00, maar meer of minder mag ook. Aanmelden kan (liefst uiterlijk 24 september) bij een van ondergetekenden, via maaltijd@abdijkerk.nl of via 06-29474116. Welkom!

Rianne van Deursen, Erna van Wijngaarden en Jantine Wignand

Diensten met de jeugd

Voor het komende seizoen zijn er een aantal diensten met de kinderen en jongeren van onze wijkgemeente gepland. Op zondag

18 oktober zal er een gezinsdienst zijn. Aan deze dienst werken kinderen van de basisschoolleeftijd mee, bijvoorbeeld met een toneelstukje van een Bijbelverhaal. Een week later, zondag 25 oktober, heeft de dienst Taizé-aspecten. Deze viering zal worden voorbereid met de jongeren die mee waren met de Taizéreis in augustus. In het voorjaar volgen er nog twee jeugddiensten zoals u ze al kent, met medewerking van de kinderen en jongeren van The Moon, The Sun en Schuif aan. Meer informatie over de diensten in oktober volgt in het oktobernummer van Samenklank en de nieuwsbrief.

ds. Jacques Steenkamp en Jantine Wignand

Zomerontbijt

Het zomerontbijt met jong en oud, nadat de jongeren van The Sun een nachtje in de kerk hadden geslapen, was erg gezellig. Met kinderen, jongeren, ouders, ouderen en alles ertussenin was het een geslaagde start van de zomer.

Abdijkerk bij de Nijmeegse Vierdaagse

Onder ideale weersomstandigheden heb ik samen met rond de veertigduizend andere deelnemers weer kunnen genieten van de Nijmeegse Vierdaagse. Wandelen is niet alleen gezond, het verbreedert, met medewandelaars en met de vele mensen langs de route die vaak al vanaf 's ochtends vroeg ons als lopers aanmoedigen en zo nu en dan voorzien van koffie en andere traktaties. Als we in de vroege uren als een lange, kleurige slinger over de Waaldijk tussen Nijmegen en Lent lopen, moet ik vaak aan 'Het land van Maas en Waal' van Boudewijn de Groot / Lennaert Nijgh denken... Onderweg valt er veel te genieten van rivieren (Maas

en Waal), bossen (het Duitse Reichswald, te zien vanaf de dijk naar Mook) en, ook op de derde dag, het stuwwallenlandschap tussen Groesbeek en Berg en Dal, de geduchte 'Zevenheuvelenweg'.

In veel plaatsen is de doortocht van de wandelaars een 'uitje' voor bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen. Beschut tegen de zon genieten zij, de een meer bewust dan de ander, van het feestelijke voorbijtrekken van de wandelaars.

Vroeg op de derde dag bleek dat ik dit jaar niet het enige gemeentelid van de Abdijkerk in Nijmegen was: bij het hoofdgebouw van de Radboud Universiteit zagen diaken Jessica van der Heiden en ik elkaar zo ongeveer op hetzelfde moment. Zij blijkt al veertien jaar als Rode Kruisvrijwilligster vierdaagselopers te ondersteunen, dit jaar voor het laatst... Gezellig om 'in den vreemde' een bekende uit de kerk te ontmoeten! En: een groot compliment voor mijn partner Gerda voor de verzorging in Groesbeek! De lopers die zich dit jaar hebben laten sponsoren voor stamceldonoronderzoek, hebben samen ruim € 40.000 bijeengebracht voor dit levensreddende doel; de bijdrage van mijn sponsoren hieraan is € 683,00. Veel dank weer dit jaar, ook namens bloedziektepatiënten, voor mijn sponsoren, niet in het minst gemeentelieden en ambtsdragers van Den Haag-Zuidwest!

Nico Tetteroo

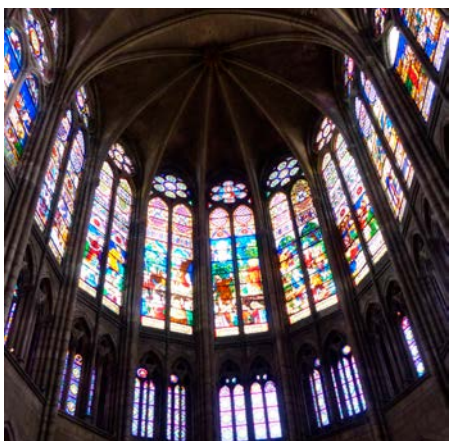

Vierplek **Bosbeskapel**

Theologie van licht en steen

Deze zomer maakte ik een reis langs diverse Noord-Franse kathedralen. Onderweg in de bus las ik het standaardwerk van de Franse mediëvist Georges Duby: *De Kathedralenbouwers* uit 1976. Anders dan de titel doet vermoeden, gaat het nauwelijks over de vele handwerklieden die aan de Franse kathedralen moeten hebben gewerkt. Over hen is niet veel bekend. Duby schrijft over maatschappelijke en spirituele achtergronden. Te beginnen bij Abt Suger (1080-1151). Zelf was hij van eenvoudige komaf, maar als diplomaat was hij goed bevriend met koning Lodewijk VI. In 1122 wordt hij abt van de Abdij Saint-Denis, vlak bij Parijs. Deze abdij is gewijd aan de heilige Dionysius, de eerste bisschop van Parijs, die op de plek van de abdij zou zijn vermoord. Volgens de legende zou hij zijn onthoofd en zou hij met zijn hoofd onder zijn arm zijn verder gelopen. Vandaar dat je in diverse Franse kathedralen beelden tegenkomt van een onthoofde bisschop met zijn hoofd in zijn handen. Zoals veel van zijn tijdgenoten vereenzelvigde Suger Dionysius van Parijs met Dionysius de Areopagiet. Deze Griekse jurist zou door Paulus zijn bekeerd tot het christendom (Handelingen 17: 34). Een theologisch geschrift uit de vijfde eeuw werd aan hem toegeschreven. Licht speelt in dit geschrift een grote rol.

Al sinds de vroege middeleeuwen werden Franse vorsten vaak in de Abdij van Saint-Denis begraven. Bij het aantreden van abt Suger moest de abdij verbouwd worden. Suger was van mening dat zijn abdijkerk ter meerdere eer en glorie van God rijk en kostbaar versierd moest worden. Hij baseerde zijn verbouwingsplannen onder meer op

het theologische uitgangspunt 'God is licht', ontleend aan Dionysius. Een lichtende bron, een scheppend licht waar elk scheepsel deel van is, een licht dat elk scheepsel doorgeeft. Gods licht moest uitgangspunt worden van de nieuwe abdijkerk, te beginnen bij het koor. Dat betekende dat er zo veel mogelijk muur vervangen zou moeten worden door glas. En dat het koor flink hoog zou moeten worden. Daarmee stelde hij de bouwers voor een behoorlijke uitdaging, want hoge muren moeten stevig zijn en glazen muren zijn kwetsbaar. Rond diezelfde tijd kwamen Europese geleerden in contact met Arabische geleerden, onder meer op het gebied van de wiskunde. Mede daardoor waren architecten in staat om de krachten van bouwwerken exacter te berekenen en door middel van steunberen de hoge glazen gebouwen stevigheid te geven. Het koor van de abdijkerk van Saint-Denis werd hoog en overal rondom waren glas-in-loodramen te zien, waarop Bijbelse vertellingen werden vertoond. Zo heeft abt Suger ons een theologie van licht en steen nagelaten.

ds. Sara Dondorp

Bron: Georges Duby, *De Kathedralenbouwers: Portret van de middeleeuwse maatschappij*, 980-1420, Agon, 1984

Zomerplein in de Bosbeskapel

Het is woensdag 5 augustus als ik dit stukje schrijf. Vanmorgen was de derde bijeenkomst van Zomerplein. Een fijn samenzijn met verschillende mensen, voornamelijk uit de wijk maar ook uit de omliggende wijken. We begonnen de ochtend, na een kopje koffie, met zingen: eerst het lied 'Dit is een morgen' en daarna allerlei liedjes die we vooral kennen van vroeger. In de eerste week maakten we tijdens het tweede deel van de ochtend kennis met elkaar aan de hand van liederen. De tweede week wisselden we verhalen uit over vogels rond het huis en hoorden we ook het gezang van verschillende vogels. Vanmorgen, de derde bijeenkomst, zongen we en deelden we daarna gedichten met elkaar. Elk gedicht had ook weer een persoonlijk verhaal of interesse. Het laatste gedicht dat werd voorgelezen was Psalm 23: De Heer is mijn herder. Deze psalm heeft degene die

het voorlas vaak door moeilijke tijden heen geholpen.

Het is een fijn gezelschap en dat geldt voor de deelnemers én voor de vrijwilligers die meewerken om de ochtend mogelijk te maken. Wij zijn blij weer naar huis gegaan en kijken uit naar de volgende drie bijeenkomsten!

Chiely Westerduin

Beursplein gaat weer van start

Op woensdag 2 september gaat Beursplein weer van start in de Bosbeskapel. Velen kijken er al naar uit om elkaar weer te ontmoeten na de zomerpauze op deze bijzondere plek in de wijk. Beursplein is meer dan een inloopochtend: het is een plek van ontmoeting, uitwisseling en onderlinge betrokkenheid.

Iedere woensdagochtend is er ruimte voor het delen van wat mensen bezighoudt – praktisch én persoonlijk. Denk aan het aanbieden of vragen van hulp, het delen van ideeën, activiteiten of levensverhalen. Het is ook een plek waar gesprekken ontstaan over levenservaringen, geloof of levensbeschouwing, altijd met respect voor ieders zoektocht naar zin en inspiratie.

Redenen om er eens binnen te lopen:

- je zoekt een luisterend oor
- je biedt een miniworkshop aan van iets waar je zelf goed in bent
- je vertelt over een onderwerp waar je zelf veel mee bezig bent (gewoest)
- je vertelt over je werk nu of vroeger
- je vertelt over je ervaringen op het gebied van besparing en duurzaamheid
- je laat anderen iets zien van je hobby of verzameling of liefhebberij
- je deelt met anderen wat je bezighoudt
- je biedt je aan als maatje of je zoekt een maatje voor een wandeling, het invullen van een formulier, het omgaan met een apparaat, etc.

Voel je vrij om binnen te lopen. Wie weet wat er ontstaat uit een simpel gesprek, een goed idee of een gedeelde ervaring. Er is ook een tuin om te wandelen en tot rust te komen.

Wilt u ook eens iets vertellen of laten zien of via een workshop met de aanwezigen aan de gang, neem contact op met ondergetekende. Beursplein is er iedere woensdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur. Om 10.30 uur begint de presentatie of workshop. Informatie hierover vindt u in de wekelijkse zondagsbrief en op de website van de Bosbeskapel.

Sandra den Hollander

Bijbelkring Zuidwest

Op donderdag 10 september begint de Bijbelkring weer. Dit seizoen komen we bij elkaar in de ochtend, van 10.00 tot 11.30 uur. Dit is omdat ik op sommige donderdagmiddagen in de Christus

Triumfatorkerk word verwacht vanwege de cursus Theologie voor Geïnteresseerden. In principe komen we bij elkaar in de Straatzal van de Bosbeskapel.

In aansluiting op het jaarthema 'En toch: geloof, hoop en liefde' zullen we ons in het nieuwe seizoen in eerste instantie buigen over de eerste brief van Paulus aan de Korintiërs. Heel bekend is het Loflied op de

liefde uit 1 Korintiërs 13, dat eindigt met: 'Dit is wat blijft: geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde.' In welke context schreef Paulus deze tekst en wat staat er nog meer in deze brief aan de gemeente in Korinthe? We leggen verschillende vertalingen naast elkaar en gaan met elkaar in gesprek over wat deze teksten vandaag de dag met ons doen. Dat geeft veel ruimte voor persoonlijke inbreng. Nieuwe leden zijn altijd welkom!

ds. Sara Dondorp

Bijzondere diensten

Startzondag – 13 september

'En toch: geloof, hoop en liefde' Met dit thema starten we in september het nieuwe activiteitenseizoen en dit thema staat centraal op de Startzondag. De dienst wordt door enkele leden van de liturgiecommissie voorbereid. Voorganger is ds. Sara Dondorp, organist is Arthur Vos. Van harte aanbevolen!

Vredesdienst – 27 september

De Vredesweek 2026 vindt plaats van 19 tot en met 27 september. Net als vorig jaar is het thema 'Niets doen is geen optie'. In de Bosbeskapel staan we stil bij de Vredesweek tijdens de dienst van 27 september, een dienst waarin we ook avondmaal vieren. Voorganger is ds. Sara Dondorp, organist is Arthur Vos.

Kapelgesprekken

Rabbin Jonathan Sacks geeft de lezer van zijn boek *De kracht van de Tora* het volgende mee: 'Het belangrijkste aspect van onderwijs is niet het leren van feiten of vaardigheden, maar het leren van wat we moeten liefhebben. Wat we liefhebben, erven we. Wat we niet liefhebben, verliezen we.'

Met die gedachte in ons achterhoofd starten we op 28 september om 20.00 uur in de Bosbeskapel een serie Kapelgesprekken over het boek *Geloof in vrede: Gedachten over geloof, geweld en vrede* van Joris Verdammen. U bent van harte welkom! Nadere informatie vindt u in de Activiteitenkrant.

Huibert Oppedijk van Veen

Seniorenvakantieweek

Een week vol gouden momenten in Ootmarsum!

De koffers gepakt, de stemming erin en de verwachtingen hooggespannen! Van 25 juli tot en met 1 augustus beleefden 33 senioren van Den Haag-Zuidwest een fantastische week vol ontspanning en gezelligheid in het gastvrije Stadshotel Ootmarsum. Van een hartelijke ontvangst, een fijne kerkdienst, een leuke pubquiz tot een smokkelgrenstocht. Sandra den Hollander was er op woensdag en donderdag ook bij, wat erg gezellig was en leidde tot mooie gesprekken. We waren onder de indruk van het bezoek aan het klooster in Denekamp. Heel leuk was de Twentse 'boer'n-avond' van de klompdansers in ons hotel en de Siepelmart met oud-Hollandse ambachten, de boerenbruiloft en veel gezellige terrasjes. Natuurlijk ontbraken de bingoavond, het gezellige happy hour en een avond met oud-Hollandse spelletjes niet. In de zon genoten we van een boottocht over de Vecht vanuit Ommen. Met een fantastisch diner en gezellige bonte avond sloten we een week af die bol stond van warmte, saamhorigheid en vriendschap, en die nu al vraagt om een herhaling!

Als u denkt: dat is ook wel wat voor mij, kom dan naar de reünie op 4 november van 14.30 tot 16.30 uur in de Bosbeskapel. Laat dan even weten dat u komt: Gelske Benraadt, 06-42641085.

Gelske, Elize, Sarie en Gerard

Kerkenraad

Uit de wijkkerkenraad, 25 juni 2026

Chiely Westerduin gaat onze **vergaderingen notuleren**, nu Henk Valstar stopt als scribe. Als zij niet kan, neemt Hans Adams deze taak over. Hans gaat ook het verslag van de moderamenvergadering schrijven. Chiely is alleen beschikbaar op de maandagavond. De vergadering gaat akkoord met verplaatsing van de kerkenraadsvergadering naar die avond. Het vergaderrooster voor 2026/2027 is aangepast en wordt vervolgens vastgesteld.

Via het mobiliteitsbureau van de PKN is **ambulant predikant ds. Yvonne Schoonhoven** beschikbaar voor de locatie **Shalomkerk** per 1 september voor 40%, voorlopig voor één jaar. De vergadering gaat verheugd akkoord.

Er zijn 2407 brieven verstuurd naar **geregistreerde leden** die financieel **niet bijdragen** of anderszins betrokken lijken bij onze wijkgemeente. Er zijn tot nu toe 120 reacties binnengekomen, die over het algemeen positief zijn. Van de leden die gereageerd hebben, wordt in de meeste gevallen de registratie gehandhaafd. Natuurlijk hebben ook mensen bevestigd dat ze uitgeschreven willen worden. Enkele gemeentelieden hebben ten onrechte de brief gekregen. Henk heeft deze kerkleden benaderd en namens onze kerkenraad excuses aangeboden. Deze kerkleden hebben deze excuses aanvaard en de actie wel begrijpelijk genoemd.

Enkele leden hebben als vervolg op de brief een geldelijke bijdrage toegezegd. Binnenkort komt de evaluatievergadering van de begeleidingsgroep. Er zal zorgvuldig moeten worden besproken welke leden daadwerkelijk zullen worden uitgeschreven. Bij het gesprek met de centrale organen over de **toekomst** van de **Shalomkerk** wordt gesproken over twee sporen. Ten eerste de inzet van een (diaconale/missionaire) predikant, die als taak zal krijgen een bijdrage te leveren aan het toekomstbestendiger maken van de kerkelijke gemeenschap in de Shalomkerk (ontwikkeling naar een multiculturele christelijke gemeenschap) en die ook een stimulerende rol kan spelen in de verdere uitbouw van de samenwerking met Buurt-en-kerkhuis Shalom. Het tweede spoor is een manier te vinden waardoor gelden beschikbaar komen om de aanpassingen van het gebouw te realiseren. Mogelijk kan de Centrale Diaconie daar een rol in spelen door een gedeeld eigenaarschap van het gebouw. Zowel vanuit het buurt-en-kerkhuis als vanuit de locatie Shalom is een overzicht gemaakt van de eisen waaraan het gebouw idealiter zal moeten voldoen. Deze documenten zullen worden omgevormd tot één document. Er is een architect beschikbaar die daarin een rol kan spelen, zodat er binnenkort gerichter kan worden gecommuniceerd in de overleggroep. Het **gezin** dat wordt opgevangen in de

Bosbeskapel mag niet in Nederland blijven. De advocaat gaat in beroep bij de rechtbank. Zolang de procedure loopt, vindt de kerkenraad het vanzelfsprekend dat het gezin in de Bosbeskapel kan blijven wonen.

Sandra den Hollander heeft zich aangemeld voor en is toegelaten tot de tweejarige **post-hbo-opleiding** 'Contextueel werken in geestelijke verzorging en pastoraat' aan de Christelijke Hogeschool Ede. Ds. Wout Huizing en zijn echtgenote blijken een **hulphond** op te leiden en zijn bereid een rondje te maken langs de locaties om uitleg te geven over het diaconale project **Hulp voor Helden**: op 30 augustus in de Abdijkerk, op 13 september in de Shalomkerk en op 20 september in de Bosbeskapel. Er zijn brochures beschikbaar voor **ZomerZin**, georganiseerd door Stek en de wijkdiaconieën tijdens de zomermaanden. Er zijn ook activiteiten op onze drie locaties. De **jaarstukken 2025** van onze **Protestantse Kerk Den Haag** komen na de zomer in de AK aan de orde.

Henk Valstar

Contactgegevens wijkkerkenraad

Henk Valstar, scribe
Laan van Meerdervoort 848
2564 AS Den Haag
wijkkerkenraad.pggzuidwest@gmail.com

Uit de Algemene Kerkenraad (AK), 15 juni 2026

De Algemene Kerkenraad heeft op 15 juni vergaderd in de Lukaskerk. Elk jaar wordt gekeken welke kerklocatie zo onderdak kan bieden aan de AK. Op deze wijze wordt de band met de wijkgemeenten inhoud gegeven en daadwerkelijk zichtbaar. Natuurlijk stonden er weer de gebruikelijke punten op de agenda zoals diverse benoemingen, goedkeuring van besluiten.

Inhoudelijk is gesproken over de **opvolging van David Renkema** als voorzitter van de AK. De opgestelde profielschets is voor de discussie en besluitvorming richtinggevend. Het is niet gemakkelijk een geschikte kandidaat te vinden. Hopelijk lukt dat binnen enkele maanden. David treedt per half september 2026 terug als voorzitter. Interessant was de inleiding van Karin Astrid Siegmann over de activiteiten van

de **Werkgroep Nederlands Slavernij-verleden en Doorwerking** van de Haagse Gemeenschap van Kerken. Een gevoelig onderwerp, zelfs in 2026. Hoe gaan wij er nu mee om en wat vinden wij ervan? Samenleven met anderen met een eigen religieuze en culturele achtergrond raakt ook aan het onderwerp. In elk geval: werk aan de winkel, ook voor de kerken!

Christiaan Scheen

Collecten - uw bijdrage aan de 1e en 2e collecte (eredienst) kan worden gestort op: NL59 INGB 0007 8625 54, t.n.v. Collecten Diaconie Den Haag-Zuidwest.

Bij uw storting graag vermelden voor welke collecte(n) uw gift bestemd is.

Giften voor de Diaconie kunnen worden gestort op: NL16 INGB 0000 0423 15, t.n.v. Diaconie Den Haag-Zuidwest.

Giften voor ZWO (Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking) en **speciale projecten** kunnen worden gestort op: NL52 INGB 0000 0924 95, t.n.v. ZWO Diaconie Den Haag-Zuidwest.

Terug van weggeweest

Eigenlijk zou hieronder een interview moeten staan met ds. Yvonne Schoonhoven. Zij geniet tot eind augustus echter van een verdiende vakantie. Zou AI een oplossing hebben? Ik heb gekozen voor een ander plan B.

Yvonne is in Zuidwest geen onbekende. Zij was pastor bij Saffier van 2003 tot 2022 en kwam onder andere in het WoonZorgPark Loosduinen. Zij hield zich bezig met de begeleiding van de bewoners in individuele contacten en ook in het kader van de weeksluiting.

In 2023 is zij tijdelijk gaan werken in Vlaardingen. Zij vond het een nieuwe uitdaging. Vlaardingen zat zonder dominee en Yvonne was bereid als ambulant predikant daar aan de slag te gaan. In Vlaardingen stond de tijd niet stil en zijn de gemeenten op enig moment intensiever samen gaan werken. In 2026 is de omvang van haar dienstverband daar teruggebracht tot 40% (twee dagen). Yvonne woont in Zuidwest en hoorde van een insider, dat de Shalomkerk zonder voorganger zat. Zo maakte zij van de nood een deugd en per 1 september 2026 is zij in onze wijkgemeente te vinden in de Shalomkerk. In principe werkt zij daar op dinsdag en vrijdag.

Geschenk

De Shalomkerk zag zich geconfronteerd met een vacature door het vertrek van kerkelijk werker Sandra den Hollander naar de Abdijkerk. De kerkgemeenschap wil natuurlijk ook een kerkelijke presentie houden in een wijk, die aan het veranderen is. Het aanbod van Yvonne kwam derhalve als een geschenk uit de hemel. Zuidwest had net de vacature in de Abdijkerk vervuld door de benoeming van ds. Jacques Steenkamp en een vacature in de Shalomkerk was in wezen niet gewenst. De locatielcommissie onder voorzitterschap van Ben Damen was al snel tot de conclusie gekomen, dat met de komst van Yvonne de continuïteit van pastorale zorg zou zijn gewaarborgd. De Shalomkerk wil ook in onzekere tijden een ontmoetingsplek zijn voor de gemeentelieden. Het aantal kerkbezoekers daalt en het aantal vrijwilligers wordt kleiner en ze worden ouder. Toch blijft men met enthousiasme de Blijde Boodschap verkondigen.

Antwoord zonder vraag

Op 28 juni is Yvonne al voorgegaan in een dienst in de Shalomkerk. Zij preekte over 1 Korintiërs 11. Over de rol van de vrouw en man in de eredienst is veel te vertellen. De dochter van Yvonne stelde op enig moment de vraag waarom vrouwen dan in de kerk eigenlijk geen sluier dragen. Yvonne vond dit een zogenaamde 'struikeltekst' en ging een en ander uitzoeken. Volgens Yvonne antwoordt Paulus op een vraag van de gemeente in Korinthe, maar wat die precies is, blijft voor ons verborgen. Bidden en profeteren hoort bij de gemeente en is aan regels gebonden. Wat was dus dan de vraag waarop Paulus zijn antwoord gaf? Het lijkt op een telefoongesprek, dat je hoort in de trein. Je hoort maar de helft en wat er door een ander wordt gezegd, is dan een vraag of raadsel.

Welkom

Na afloop van de dienst sprak Ben Damen Yvonne toe. Yvonne is 'meertalig': ze kent onder andere Turks, Latijn en Italiaans. Zij is geïnteresseerd in andere geloofsvormen en culturele achtergronden van deze vormen. De toekomst van de kerk ligt in de wijk. Dit geldt zeker voor de Shalomkerk ook; samen met het buurt-en-kerkhuis, dat voor iedereen een plek is om juist zichzelf te zijn, zeker met vragen rond het geloof. Ben overhandigde Yvonne een mooie bos zonnebloemen (haar lievelingsbloemen) en wenste haar succes bij het pastorale werk.

Jammer, dat ik niet met Yvonne kon praten. Dus geen AI maar gebruikgemaakt van het netwerk. Wij wensen Yvonne veel werkplezier en zijn blij, dat zij in Zuidwest terug is van weggeweest.

Christiaan Scheen

Getuigenis

Ruim veertig jaar geleden verdedigden mijn Wageningse vrienden de stelling dat mijn deelname aan demonstraties daalt naarmate mijn woonoppervlakte toeneemt. Ze voerden deze act op tijdens onze bruiloft in 1986. Ik moest daar onlangs weer aan denken. Het afgelopen jaar nam ik deel aan drie Rode Lijndemonstraties en aan een demonstratie in verband met het Kampense kerkasiel. Ons woonoppervlakte schommelt al veertig jaar rond de 90 m². Op zijn minst een teken dat mijn Wageningse vrienden destijds een misrekening maakten.

Een demonstratie is een getuigenis. De demonstranten laten zien en horen wat hun zorgen zijn of wat hun verlangens zijn. Ze verbinden, als het goed is, deze zorgen en verlangens met de waardigheid van ieder mens en met het algemeen (gemeenschappelijk) belang. Zo niet, dan is sprake van het najagen van eigen belang. Mijn eerste demonstratie (1977) richtte zich tegen kernenergie; andere demonstraties waar ik actief aan deelnam hadden van doen met mensenrechten, migratie, bewapening en klimaat. Onze kerken waren zeker in het verleden actief betrokken bij dergelijke getuigenissen, soms direct, meestal indirect. De achterliggende waarden werden prachtig verwoord in het conciliair proces voor gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping.

Inmiddels lijkt dit type getuigenis van de kerken tot het verleden te behoren. De kerken riepen niet op tot deelname aan de Rode Lijndemonstraties. Maar wie de tekenen van de tijd goed verstaat, ziet wel degelijk getuigenissen. Pax voor Vrede, Kairos-Sabeel, Christian Climate Action Nederland, het Kerkasiel Kampen, de werkgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken en de Michacampagne getuigen elk op eigen (bescheiden) wijze van hun verlangen naar gerechtigheid, vrede en heelheid. Geen van alle representeren ze de kerk als geheel, maar hun getuigenis is waardevol.

Het is goed dat we in de kerken het gesprek over dergelijke (vaak heikale) thema's voeren. Ik mag ook hopen dat we het lef hebben om elkaar te bevragen (in plaats van elkaar te overtuigen) op de diepere beweegredenen en achterliggende waarden.

Activiteiten in de wijk

Activiteit	Datum en tijd		Locatie	Leiding en informatie
Choral Evensong	za	05 sep 19.00 uur	O.L.V. Hemelvaartkerk	Werkgroep Oecumene
Bijbelkring Zuidwest	do	10 sep 10.00 uur	Bosbeskapel	ds. Sara Dondorp
Boekenmarkt	za	12 sep 10.00 uur	Abdijkerk	Jantine Wignand
Inloopconcertjes (Vincent Hildebrandt)	za	12 sep 11.00 uur 12.00 uur 13.00 uur 14.00 uur	Abdijkerk	Vincent Hildebrandt
Orgelconcert (Gijsbert Kok)	za	12 sep 15.30 uur	Abdijkerk	Vincent Hildebrandt
Seizoensopening The Moon / The Sun	za	12 sep 19.00 uur	Abdijkerk	Jantine Wignand
Film in de Abdij: 'Solitude'	wo	16 sep 14.00 uur	Abdijkerk	Fred Hoenderdos en Gesina Versteeg
Films die je raken: 'Voor de meisjes'	ma	21 sep 19.30 uur	Bosbeskapel	Jenneke Reitsma
Kapelgesprekken	ma	28 sep 20.00 uur	Bosbeskapel	Huibert Oppedijk van Veen
Van Kadmos tot Antigone	di	29 sep 14.00 uur	Bosbeskapel	André Stek
Van Kadmos tot Antigone	wo	30 sep 15.30 uur	Bosbeskapel	André Stek

Vaste activiteiten Buurt-en-kerkhuis Shalom

maandag	09.30 uur	Taalles niveau A0 en niveau A2-B1
	12.00 uur	Taalles niveau A0-A1
	14.00 uur	Inloopmiddag voor vrouwen
dinsdag	13.00 uur	Taalles niveau A1-A2
	13.00 uur	Kies! Voedselbankwinkel
	13.30 uur	Sociaal inloopsprekkuur
	15.15 uur	Huiswerkbegeleiding (groep 6 & 7)
woensdag	12.00 uur	Inlooplunch
	13.00 uur	Helpdesk Geldzaken
	13.30 uur	Moestuin
	19.00 uur	Buurtband
donderdag	09.30 uur	Taalcafé (alle niveaus)
	10.00 uur	Sociaal inloopsprekkuur
	10.00 uur	Helpdesk Geldzaken
	10.00 uur	Kies! Voedselbankwinkel
	12.30 uur	Naaigroep
zaterdag	10.00 uur	Moestuin

Vaste activiteiten Bosbeskapel

dinsdag (apr t/m sep)	09.30 uur	Open Tuin
dinsdag	10.00 uur	Creagroep
woensdag	10.00 uur	Beursplein
vrijdag	18.00 uur	Samen aan Tafel

Vaste activiteiten Shalomkerk

woensdag	09.30 uur	Handwerkclub
donderdag	19.00 uur	Cantorij
Maandelijks		
1e dinsdag	19.45 uur	Zingen met Jeroen
2e dinsdag	10.00 uur	Kring Meditatie en gesprek
2e woensdag (in sep, nov, jan, mrt, mei)	12.30 uur	Eetgroep
2e woensdag (in okt, dec, feb, apr, jun)	17.30 uur	Eetgroep
3e woensdag	14.00 uur	Nieuwe Theologische Inzichten
laatste vrijdag	19.30 uur	Stap-in
Op de woensdag van de bezorging van Samenklank: koffiedrinken in de hal		

Vaste activiteiten Abdijkerk

donderdag	10.00 uur	Inloopochtend
Maandelijks		
4e donderdag	12.30 uur	Lunchbijeenkomst voor ouderen
laatste zondag	18.00 uur	Maaltijd Met Motto
Tweemaandelijks		
zondag	15.30 uur	Kliederkerk (LichtDelen)

Bankrekeningnummers locaties

Abdijkerk:	NL33 INGB 0000 4799 64	t.n.v. Protestantse kerk Abdijkerk
Bosbeskapel:	NL83 INGB 0006 8572 02	t.n.v. Vierplek Bosbeskapel
Shalomkerk:	NL61 INGB 0000 0222 99	t.n.v. Protestantse kerk Shalomkerk
Collectebonnen met een waarde van € 1,00 per stuk kunnen worden besteld door storting op NL46 INGB 0000 0767 92, t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage. Bij 'Opmerkingen' graag het adres vermelden waar de bonnen naartoe kunnen worden gestuurd.		

Film in de Abdij: 'Solitude' (2023)

Woensdag 16 september

De eenzaamheid voorbij... Op bevel van de IJslandse overheid wordt boer Gunnar gedwongen zijn boerderij te verkopen en naar de hoofdstad te verhuizen. Hier vestigt hij zich in een eenvoudig appartement, hangt een foto van zijn favoriete paard aan de muur en worstelt om een voet aan de grond te vinden in een leven dat wordt gekenmerkt door eenzaamheid en heimwee. Maar in het appartement naast hem woont een tienjarige jongen die ook niet veel vrienden heeft. Wat begint als toevallige ontmoetingen, ontwikkelt zich al snel tot een onverwachte en hartverwarmende vriendschap. Een zestigjarige man die samen schaak speelt, pizza eet en televisie kijkt met een tienjarige jongen. Dat kan niet misgaan, toch? U bent van harte welkom op woensdag 16 september. Zoals altijd is de inloop vanaf 13.30 uur en begint de film (die 76 minuten duurt) om 14.00 uur. Toegang gratis, wel met collecte. Koffie of thee vooraf, na de film een glaasje fris.

Gesina Versteeg en Fred Hoenderdos

Films die je raken: 'Voor de meisjes' (2025)

Maandag 21 september

Twee bevriende stellen delen al jaren een vakantiehuis in de Oostenrijkse Alpen. Wanneer hun puberdochters tijdens een gezamenlijke vakantie betrokken raken bij een ongeluk, brokkelt de ogenschijnlijke vriendschap in rap tempo af. Wat begint als een moreel dilemma, ontgaat in een strijd vol manipulatie en wanhopige acties waarbij de fatsoensgrenzen vervagen.

Want als het om je kind gaat, is alles toegestaan. Toch? U bent op maandag 21 september van harte welkom in de Bosbeskapel; aanvang: 19.30 uur, duur van de film: 103 minuten. Inloop vanaf 19.00 uur. U wordt ontvangen met een kopje koffie of thee. De toegang is gratis. Na afloop wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd en kunt u voor eigen rekening een drankje bestellen. Er is dan ook gelegenheid om over de vertoonde film na te praten. Voor nadere informatie kunt u bij Jenneke Reitsma terecht: 070-3258563.

de filmcommissie

Enkele belangrijke gegevens

Abdijkerk

Willem III straat 40
2552 BS Den Haag
070-3974182
www.abdijkerk.nl

Contactpersonen:

Thea Wignand
070-3972495
info@abdijkerk.nl
Koster: Jolanda Hoste
06-26414234
koster@abdijkerk.nl

Predikant

ds. Jacques Steenkamp
06-39861537
jsteenkamp@abdijkerk.nl
aanstelling: 1,0 fte

Kerkelijk werker Abdijkerk

Sandra den Hollander
06-41836659
sdenhollander@abdijkerk.nl
aanstelling: 0,6 fte
(ma, do, vr)

Bosbeskapel

Bosbesstraat 5
2564 PA Den Haag
070-3689796
www.bosbeskapel.nl

Contactpersonen:

Kjell Wagner
070-4043920
contact@bosbeskapel.nl
Koster: Teun Schotte
06-41568260
verhuur@bosbeskapel.nl

Predikant

ds. Sara Dondorp
070-2202004
predikant@bosbeskapel.nl
aanstelling: 0,7 fte
(ma, di, do, vr)

Kerkelijk werker Bosbeskapel

Sandra den Hollander
06-41836659
sdenhollander@bosbeskapel.nl
aanstelling: 0,4 fte
(di, wo)

Shalomkerk

Vrederustlaan 96
2543 ST Den Haag
070-3667494
www.shalomkerk.nl

Contactpersonen:

Ben Damen
070-3595924
Koster: Sadeq Djizani
06-19069575
koster@shalomkerk.nl

Predikant (tijdelijk)

ds. Yvonne Schoonhoven
06-12186084
yschoonhoven@ziggo.nl
aanstelling 0,4 fte
(di, vr)

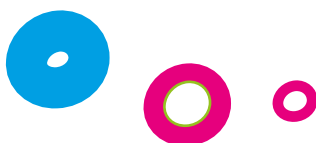
Diaconaal werker Buurt-en-kerkhuis Shalom

ds. Heleen Joziassse
06-20401618
hjoziassse@stekdenhaag.nl
(ma, di, wo, do)

Vertrouwenspersonen

De Protestantse Kerk Den Haag heeft twee vertrouwenspersonen aangesteld voor alle wijkgemeenten in Den Haag. Meer informatie is te lezen op de website van de Protestantse Kerk Den Haag, waar ook de contactgegevens te vinden zijn.

Jeugddienst

Op zondag 21 juni werkten de kinderen en jongeren van The Moon, The Sun en Schuif aan op allerlei manieren mee aan de dienst in de Abdijkerk. Ook was er een overstapmoment voor drie achtste-groepers die na de zomer naar de middelbare school gaan.

You Belong

Misschien heeft u de eerdere berichten gelezen: met een mooie gift voor het jeugdwerk wilde de Taakgroep Jeugd en Jongeren een festivaldag voor kinderen en jongeren organiseren in en rond de Abdijkerk. Een werkgroep is in verschillende subgroepjes (financiën, communicatie, programmering, etc.) enthousiast aan de slag gegaan. Een thema en datum zijn inmiddels bekend: op zaterdag 22 mei 2027 vindt 'You Belong: jeugddag rond de Abdij' plaats. Wilt u die dag meehelpen? Of meedenken met de werkgroep? We horen graag van u! Dat kan via jeugd@denhaag-zuidwest.nl of 06-29474116.

Namens de werkgroep,

Jantine Wignand

Zomaar te gaan ...

Sommige dingen weet je al lang van tevoren, andere niet. Verhuizen weet je vaak al een tijd. Maar Abraham wist van niets. Op een dag riep God hem te vertrekken zonder te weten waarheen. Hoe voelt onzekerheid? Dat was het thema van een aantal door

Jantine bedachte opdrachten, bijvoorbeeld schots springen en met ogen dicht achteruit lopen in de kloostergang. Zo bereidden de leden van The Moon zich op 13 juni voor op de jeugddienst. Dominee Jacques was er ook bij. Zomaar te gaan... naar het onbekende land, in vertrouwen.

Jan van der Spek

5-1

Een paar praktische zaken werden besproken rond de jeugddienst. Verder werd er vooral muziek beluisterd en gespeeld tijdens The Sun walk-in op 20 juni.

Ondertussen keken we naar onze toppers op het WK-voetbal. Het werd nog gezelliger toen Nederland uiteindelijk met 5-1 won van Zweden. En verder waren er snacks en zo en drankjes voor nog meer plezier. Gaan we wereldkampioen worden, vroegen we ons af. U, beste lezer, weet het intussen...

Jan van der Spek

De afsluiting

Alweer de laatste bijeenkomst van The Moon dit seizoen, op zaterdag 4 juli. Aangezien het Levend Stratego bij The Sun uiteindelijk zo gezellig was dat we later dan gepland terug bij de kerk waren, besloten we met The Moon wat eerder te verzamelen. De vlaggen (theedoeken) waren zodanig goed verstopt, dat wij er maar een van de twee hebben teruggevonden! Door het

extra zoeken was er helaas niet veel tijd meer voor de andere spelletjes. Wel werd er nog even gebruikgemaakt van de frisbees. En toen weer terug naar de kerk, toch weer wat verlaat... Een fijne afsluiting van een goed seizoen.

Jan van der Spek en Heleen Prins

Slapen in de kerk

Een heel jaar lang hebben ze ernaar uitgekeken, de jongeren van The Sun. Op 11 juli was het eindelijk zover: een nachtje slapen in de Abdijkerk. Als afsluiting van het seizoen. Maar dat was pas aan het eind van een lange avond.

Eerst waren er de snacks, daarna de rit in drie auto's (met Rianne, Jantine en Jan als chauffeurs) naar Zoetermeer waar ze bij Gamecity het spel Prison Island speelden. Een avontuurlijk spel met spannende opdrachten. Wel een beetje benauwd daar beneden. Een drankje daarna ging er dus prima in. Terug in de kerk waren er de wraps, de zoutjes en het fruit, allemaal aangeboden door de vrouw van Jan. En toen werd er verstoppertje gespeeld in een donkere kerkzaal. Die kan daar ook voor gebruikt worden! Opeens waren daarna de negen jongeren, waarvan er zeven zouden blijven slapen, verdwenen naar hun slaapvertrekken in de consistorie en in de jeugdruimte. Ondertussen gingen Heleen en later Jan naar huis. Rianne en Jantine zouden blijven slapen. Maar daar kwam weinig van terecht. Het werd nog heel lang gezellig, er werd veel gelachen. Nee, slapen kun je het hele jaar doen. Niet in deze nacht waarop zo lang werd gewacht...

De jongeren en de leiding van The Sun kijken dankbaar terug op een prachtig jaar.

Jan van der Spek

Kerkdiensten in de tehuizen

De Baton

Randveen 180

13 sep ds. M.E. den Dulk

Zondagmiddag aanvang dienst 14.30 uur

Duinhage

De Savornin Lohmanlaan 202

05 sep ds. S.C.B. Hermanus-Schröder

Zangdienst met cantorij Bergkerk

12 sep ds. E.K. Foppen

19 sep mw. A. van den Berg

en mw. A. de Niet

Zangdienst

26 sep ds. W. Huizing

Zaterdagmiddag aanvang dienst 14.30 uur

Houtwijk

Architect Duikerstraat 19

03 sep pastor G. van Dijk

17 sep mw. J. Moggré

Donderdagochtend aanvang dienst 11.00 uur

Nolenshaghe

Mgr. Nolenslaan 22

06 sep dhr. K. Waterlander

Zondagochtend aanvang dienst 10.30 uur

Parnassia, locatie 'Theehuis'

Johanna Triebelspad 10

06 sep ds. M. Kroes

13 sep ds. N. de Hoop

20 sep pastor N. Langstraat

27 sep ds. R. Nangu

Zondagochtend aanvang dienst 10.30 uur

Swaenesteyn

Nieuwendamlaan 1

20 sep dhr. T. Vessies

Zondagmiddag aanvang dienst 14.30 uur

Tabitha

Mozartlaan 280

06 sep mw. J. Bregman

13 sep ds. H. van der Stelt

27 sep ds. E.K. Foppen

Zondagmiddag aanvang dienst 15.30 uur

WoonZorgPark Loosduinen

Willem III straat 36

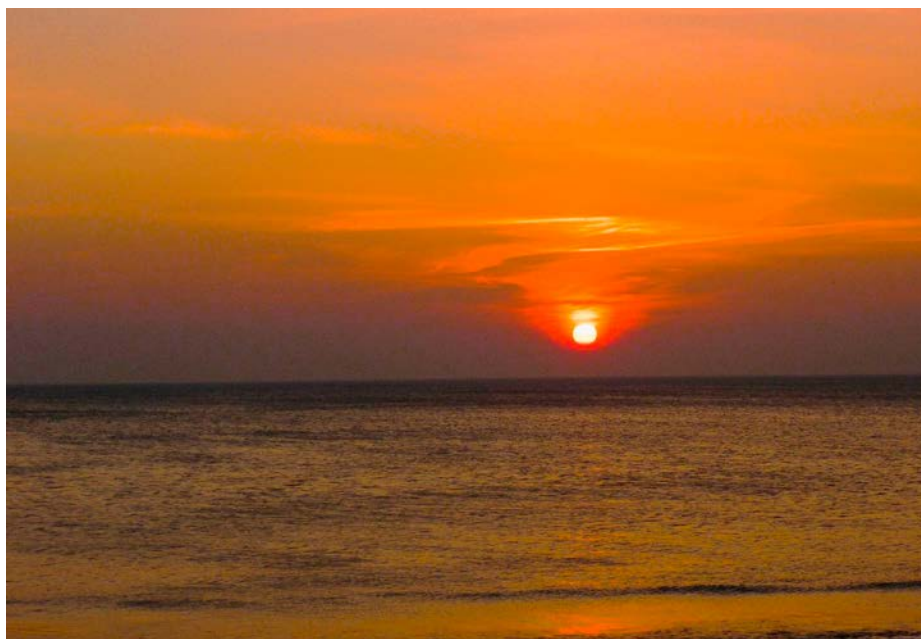
05 sep dhr. T. Vessies

19 sep mw. M.D. Anema

Zaterdagmiddag aanvang dienst 14.00 uur

Leven met gemis: rouwgroep voor mensen die hun partner verloren

In Zuidwest is er regelmatig een serie bijeenkomsten georganiseerd voor mensen die hun partner verloren. Begin 2024 heb ik deze serie begeleid. De meeste deelnemers ervoeren de bijeenkomsten als bijzonder goed. In het team van predikanten en kerkelijk werkers en in het pastoraal overleg vertelde ik over mijn voornemen om deze bijeenkomsten aan te bieden voor de drie locaties in Zuidwest en daar werd positief op gereageerd. De aanloop naar Pasen is hiervoor een goede tijd en daarom organiseer ik voor de periode vanaf half januari tot half maart 2027 zeven wekelijkse bijeenkomsten voor hen die langer dan één jaar geleden hun partner verloren. In zeven wekelijkse bijeenkomsten ontmoeten deelnemers elkaar in een kleine groep van maximaal acht personen. Aan de hand van een zorgvuldig samengesteld programma is er ruimte om ervaringen te delen, naar elkaar te luisteren en stil te staan bij thema's die horen bij verlies, rouw en het hervinden van een weg vooruit. De ervaring leert dat deelnemers deze bijeenkomsten als waardevol, troostend en helend ervaren. De bijeenkomsten kunnen plaatsvinden op maandagmorgen of dinsdagmorgen al naar gelang er ruimte beschikbaar is en wat het beste uitkomt voor de deelnemers. Half november krijgen allen voor wie het verlies

van hun partner een tot drie jaar geleden is, een persoonlijk geadresseerde brief. Ieder die samen met anderen aan rouwverwerking wil werken is welkom, maar het eerste jaar moet voorbij zijn. De ervaring leert dat een dergelijke groepsbijeenkomst minder geschikt is voor diegenen die nog in het eerste jaar van rouw en verwerking zijn. De mensen die tussen half januari 2024 en half januari 2026 hun partner verloren krijgen van mij een persoonlijke brief. Dat betekent niet dat de uitnodiging niet geldt voor wie

het langer geleden is. Juist na jaren kun je nog de behoefte voelen om lotgenoten te spreken en te horen, hoe lang het ook geleden is. Mocht u na dit te hebben gelezen overwegen om mee te doen, dan kunt u mij dat al laten weten. Of kent u iemand voor wie zulke bijeenkomsten helpend zouden kunnen zijn, dan kunt u een en ander onder zijn of haar aandacht brengen. Iedere belangstellende hoop ik ruim van tevoren een bezoek te kunnen brengen.

Sandra den Hollander

Overzicht kerkdiensten

Abdijkerk

10.00 uur

06 september ds. R. van Essen

13 september ds. W. Verkuyl

20 september ds. J. Steenkamp
Startzondag

27 september ds. J. Steenkamp
Schrift en Tafel

Bosbeskapel

10.00 uur

06 september ds. J. Steenkamp

13 september ds. J.S. Dondorp
Startzondag

20 september ds. N.W. den Bok

27 september ds. J.S. Dondorp
Schrift en Tafel

Shalomkerk

10.00 uur

06 september ds. M. Zebregs

13 september ds. F.B. Fennema

20 september ds. Y. Schoonhoven
Startzondag

27 september ds. M.J.T. Burema
Schrift en Tafel

Over de kerkdiensten

De kerkdiensten van de Abdijkerk zijn te bekijken via kerkdienstgemist.nl; die van de Bosbeskapel en de Shalomkerk via kerkomroep.nl. Zie ook de websites van de drie locaties.

In de Abdijkerk is er elke zondag crèche (op aanvraag; via jeugd@denhaag-zuidwest.nl) en kindernevendienst. In de Bosbeskapel is er ook kindernevendienst, met uitzondering van de weken in de zomervakantie.

Luister naar de wind

Luister naar de wind, die een lied van liefde zingt:
'kom zoals je bent, met je treurend hart, mijn kind,
en ik zal jou verlossen,
dat je vrede vindt.

Houd je vast aan mij, als je eenzaam bent en klein
en wees niet bezorgd, ik zal altijd bij je zijn.
Ik geef je overwinning
over dood en pijn'.

Jezus, U bent Heer, en ik ben uw zwakke kind.
Maar U geeft mij kracht als de vijand mij weer vindt.
O bron van eeuwig leven,
U die mij bemint.

Liedboek, lied 936: 1, 2 en 3

Tekst: Rudolf Pantou - 'Lirih terdengar lagu kasih'

Vertaling: Elly Zuiderveld-Nieman

Melodie: Rudolf Pantou